

ג' גל יד נרת' ל' עירון בפרשת השבוע
 ערוכיה בידי נחמה ליבוביץ
 יו"ל ע"י מוסד תורה והסכלה למבוגרים ולנער
 הסתדרות בני מרחי אמריקה

נח (תשי"ר) טרן וו ט"ו - כ"א (היציאה מן התיבה)

טאלות ברט"י:

- א. 1) ט"ז ד"ה אתה ואמתך. מה קשה לו? וחטוה ו' י"ח; ז' ז' ז'.
- 2x) י"ט " למטותיהם " " " ?
- 3) כ"א " לא אוסיף ולא אוסיף. מה קשה לו?
- ע' רט"י ו' י"ג; ראב"ע ד"ה אל לבו החל מן וטעם לא אוסיף. לאיזו קללת אדמה מתכוון הם? לדעתם? הבא הוכחות לדעת רט"י!
- אא צידה לדרך מקשה: למה לא הלך רט"י בעקבות הגמרא ולא הביא ראיה טכמל טל ט"י י"א "ולא יכרת" ו"לא יהיה...?" חרץ קוטיהו.

ב. טאלות מבנה וסגנון:

- 1. החוכל לבאר את הסר ו' החבור בתחילת פ' י"ז ובתחילת פ' י"ט (וע' גם ז' ח')
- 2. לעומת הטמוט המרובה בו' החבור בתוך ס"ז ובתוך י"ז?
- 3. הסבר את הסדר בו נמנו בעלי החי בס' י"ז ומדוע נמנו בסדר אחר בו' י"ד?
- ג. כ"א. לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו אברבנאל מקשה לפסוק זה שתי טאלות: א, למה לא חשב ה' כזאת בתחילה עד דור המבול ולא יעניטם בהטחתה כוללת, כיון שיצרו רע מנעוריו? ב. למה נתן טעם, שלא יקלל בעבור יצרו הרע, אדרבא, היא בנוחנת, טמטמי זה ראוי לקללם ולהטחיתם. והנה (ו' ח') אמר: "וירא ה'... וכל יצר מחשבות האדם רק רע... ויאמר ה' אמחה...". הרי לך טעם עשה הוא ית' את רוע יצר סבה לקללה ולהטחתה ובמסוקנו עשה רוע היצר סבה לסלא יקלל, ואיך יהיה דבר אחד סבה לשני הפכים? (טאלה זו נשאלת גם במפרטים אחרים.) והנה אחדות מן התשובות הנתנות ע"י המפרטים:
- עקדת יצחק: בהביא ה' המבול על העולם חוקן טבע המין האנושי ויצא מהחטט טהיה בו מתחילה טמני פניו: האחד מטבע הפערות טהיתה בו בתחילה, כי כמו טהעטור הראטון והטני רובו בטפות חיי האדם הולך בהבל, בטעטוע הילדות ותעטוע הנערות אבל מטם ואילך (=מגיל 20) הנה הטכל הולך ומחחוק והוא נחמד לאיט אחר ויבוט ממעטה ילדותו, - כן באמת היה ענין העולם הכללי, כי הנה האלף הראטון ורב הטני היה העולם נעור וריק ממוטר ולא היה בהם כח לעמד על הטוב האמתי, לא עם עצמם ולא עם זולתם, כי קשה הדבר לעמוד על כך בתחילה. וזהו טעם "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" - מטבת נעוריו. אמנם בהמטך הזמן יצער בו (ביצרו) טבעו. טלא יטובו לכסלה עוד.

והטני מצד הרטח החזק והנפלא הנטאר בזכרון האנוטות מהמורענות הקטה והנוראה אשר עטחה יד הבורא למכעיסיו (כלומר: המבול) אשר על ידה נקבעה יראה והכנעה והרתעה בהם לדורי דורות לדעת, כי כל האיט ההולך במרירות לבו הטמידו ה' טטניו. והנה חקון האדם הזה (כלומר: חקון הבא ע"י הזעזוע הנפטי מטבת המבול) מצורף אל הקודם (אל חקון הבא מטבת התבגרות האנוטות בדורות המאוחרים) הוא הוא ח"ריח ניהוח" אשר בא לטניו ית' ובעבורו אמר: "לא אוסיף לקלל עוד... כי יצר...". הכוונה כי יצר לבם היה רע ומר בתחילת העולם ובנעוריו ומעתה לא אוסיף עוד להכות כל חי, כי כבר נחחטט להט רוח נכון ומזג חדט.

ר. ט. ר. חירט: (תרגוח מרגמנית): המליח "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" הנח מאמר מוסגר, "אט יקרה טוב כזאת" טיהיה יצר לב האדם רע - ואטילו מנעוריו (טטחו ננד הטבע, כי נוער בטבעו טואף לטוב) - ולא טהיה הצלה ומדות לעולח, כי אט בהטמדת כל הדור ההוא, גם אט יקרה טוב כדבר הזה, גם אז - "לא אוסיף עוד לחכות...". יט מפרטים: אין "כי יצר לב האדם...". סבה ל"לא אוסיף" כי אם הוא סבה ל"לקלל...". כלומר לא אוסיף עוד לקלל כמו שקללתי בעבר בגלל יצרו הרע.

- 1. כיצד מתרץ כל אחד מהנ"ל את קוטיהו האברבנאל?
- 2. באיזה כוון הולכת התפתחות האנוטות למי דעת העקדה, האם הדורות המאוחרים (טאחרי המבול) טובים מקודמיהם או רעים מהם?
- 3x) הידועה לך גם דעת אחרת מאטר זו טל בעל העקדה בענין זה?
- 4xx) במה נבדלית טני הפרוטים האחרונים מכל פירוט דגיל טל הפסוק?
- 5xx) החוכל להביא ראיה ממבנה הפסוק לדברי טני האחרונים?
- 6. באיזה הוראה יט למרש את "כי" טל "כי יצר לב...". למי חירט?
- 7. החוכל לענות על שאלת האברבנאל הטניה על ידי הטואה מדויקת בין מטוק ו' ה' לפטוקנו?
- 8. נסה לבאר את פטוקנו בדרך ראב"ע טמות יג' י"ה ד"ה כי קרוב עד "ועל דעת" וחרץ עי"ז את קוטיהו האברבנאל!
- 9. מה מובנו טל "וירח ה' את ריח הניהוח" למי בעל העקדה?